

Social Work & Education

© SW&E, 2020

Калаур, С., Сорока, О. (2020). Потенціал акмеології у професійній підготовці майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності: методологічні та практичні акценти. *Social Work and Education*. Vol. 7, No. 1. Ternopil-Aberdeen, 2020. pp. 124-134. DOI: 10.25128/2520-6230.20.1.9.

УДК 378.094+371.134

DOI: 10.25128/2520-6230.20.1.9.

ПОТЕНЦІАЛ АКМЕОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АКЦЕНТИ

Світлана Калаур,

доктор педагогічних наук,
професор,
кафедра соціальної педагогіки і
соціальної роботи,
Тернопільський національний
педагогічний університет імені
Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль, Україна
svitlanakalaur@gmail.com
ORCIDiD:0000-0001-8099-9392

Ольга Сорока,

доктор педагогічних наук,
професор,
кафедра соціальної педагогіки і
соціальної роботи,
Тернопільський національний
педагогічний університет імені
Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль, Україна
sorokaolga175@gmail.com
ORCIDiD:0000-0003-1483-8974

Article history:

Received: January 26, 2020

1st Revision: February 16, 2020

Accepted: March 30, 2020

Анотація. В статті розглянуто сутність акмеології як наукової дисципліни про досягнення найвищого рівня особистісного та професійного розвитку. Проаналізовано можливості акмеології та акмеологічного підходу для вдосконалення професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності. Досліджено теоретичні та практичні питання досягнення «акме» студентами у процесі навчання у закладах вищої освіти. Основна увага зосереджена на аналізі особливостей досягнення «акме» вершин. Висвітлено можливості акмеології під час стимулювання майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності до творчості, що передбачає розширення рольового спектру на різних рівнях. Зокрема висвітлено особливості розвитку творчості студентів спеціальності 028 Менеджмент соціокультурної діяльності на ціннісно-світоглядному, когнітивному, перцептивно-афективному та діяльнісно-поведінковому рівнях.

Ключові слова: акмеологія; акме; акмеологічний підхід; творчість; рівні; менеджери соціокультурної діяльності.

Вступ

У контексті сучасних інноваційних змін професійна підготовка майбутніх фахівців у ЗВО має бути націленою на формування свідомого, ініціативного, творчого, професійно компетентного майбутнього фахівця, який має мати сформовану здатність до неперервного особистісно-професійного зростання. Зазначимо, період навчання майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності у закладах вищої освіти (ЗВО), на наш погляд, відіграє особливо вагомую роль для їхнього стимулювання до особистісного зростання, розвитку та самовдосконалення. Це зумовлено тим, що у процесі навчання у ЗВО у студентів закладаються основи когнітивної та конативної сфери, формуються особистісні якості, розвивається мотиваційна сфера та рефлексія. З огляду на наведені аргументи, питання особистісно-професійного зростання студентів має постійно знаходитися в центрі уваги викладачів, які повинні спрямовувати освітній процес на гармонізацію розвитку як особистості та як фахівця. Прогресивно спрямований розвиток майбутнього фахівця передбачає побудову виваженої системи якісної професійної підготовки, яка б максимально забезпечила впровадження в освітню галузь акмеологічного знання й стимулювала б його творчий потенціал. Тобто нині доволі перспективною у площині стимулювання особистості до самовдосконалення вважається психолого-педагогічний напрям наукової думки на основі провідних засад акмеології.

Аналіз наукових досліджень та публікацій засвідчує той факт, що нині у методологічному аспекті розробляється ряд досліджень, які безпосередньо стосуються акмеології та впровадження акмеологічного підходу в освітній процес. Зокрема, повністю поділяємо погляди українських корифеїв акмеології С. Архипової (Архипова, 2009), В. Гладкової (Гладкова, 2007) та С. Пальчевського (Пальчевський, 2008) про те, що без розробки фундаментальних теоретичних концепцій освіти, які базуються на засадах акмеологічного підходу складно досягнути суттєвих позитивних результатів у формуванні професіоналізму майбутніх фахівців.

З'ясовано, що потенціал акмеології для підготовки педагогів різносторонньо висвітлено у публікаціях науковців. Так, В. Біленко у 2018 р. проаналізувала діяльність керівника закладу освіти з формування акмеологічної позиції педагогів. У публікації О. Ветушка (2018 р.) проаналізовано акмеологічний підхід до розвитку професійної компетентності педагога. Наукові пошуку О. Гречаник (2019 р.) зосереджені на діагностиці стану сформованості акмеологічної компетентності вчителя. У статті Г. Данилової (2008 р.) представлено аналіз професіоналізму педагога в контексті акмеології. У дослідженні С. Кириленко (2018 р.) висвітлено акмеологічні аспекти розвитку психолого-педагогічної компетентності вчителя. Н. Сіліна (2011 р.) представила

власне бачення моделі розвитку професійної компетентності педагогів в акмеологічній школі представлено у статті.

Роль акмеології та акмеологічного підходу для вдосконалення професіоналізму фахівців соціальної сфери вивчено значно в меншому об'ємі. Так, у дослідженні С. Калаур (2015 р.) представлено доцільність використання акмеологічного підходу у процесі професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів та соціальних працівників. У публікаціях Т. Литвиненко (2011 р.) висвітлено авторське бачення становлення соціально зрілої особистості сучасного випускника в акмеологічному освітньому просторі. Стаття Р. Чубук (2015 р.) присвячена аналізу акмеологічних аспектів розкриття особистісно-професійного потенціалу фахівця соціальної сфери. Тоді як наукових досліджень, які би безпосередньо висвітлювали потенціал акмеології для вдосконалення професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності не було знайдено у відкритому друці. Головним чином, цей факт пов'язуємо з тим, що фахівців цієї спеціальності лише 2-3 роки як почали готувати вітчизняні ЗВО.

Виправляючи дану неузгодженість, у статті було поставлено мету – проаналізувати підходи до досягнення «акме» майбутніми фахівцями, які здійснюють організацію соціокультурної діяльності, а також зосередимо увагу на методичних аспектах формування творчої особистості на засадах акмеологічного підходу.

Методологія дослідження

Для ґрунтового аналізу потенціалу акмеологічного підходу з метою вдосконалення професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної сфери було застосовано теоретичні методи, пов'язані з вивченням наукової літератури, аналіз, синтез, порівняння, узагальнення. Пошук інформації також було здійснено в електронній базі даних Google Scholar, українських і зарубіжних веб-сайтах, які висвітлюють досліджувану проблему.

У практичному контексті організована нами дослідно-експериментальна діяльність передбачала такі практичні дії: теоретико-методологічний аналіз змісту наукових дефініцій «акмеологія», «акмеологічний підхід», «акме-вершини», «акме-особистість»; представлено науковий аналіз практичної діяльності щодо удосконалення акме-середовища у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка, що застосовувався для професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності; висвітлено шляхи стимулювання творчості студентів спеціальності 028 Менеджмент соціокультурної діяльності на ціннісно-світоглядному, когнітивному, перцептивно-афективному та діяльнісно-поведінковому рівнях.

Основна частина

Насамперед у контексті дослідження коротко зупинимося на аналізі сутності «акмеологія» та з'ясуємо її основні наукові дефініції. Відзначимо, що нині існує чимало визначень акмеології як науки. До прикладу, В. Брагінський трактує акмеологію як наукову дисципліну, що займається вивченням закономірностей самореалізації на шляху до вищих вершин свого саморозвитку. У баченні Н. Кузьміної, акмеологію доцільно розглядати як галузь наукового знання, основним об'єктом якої є вивчення динаміки самоактуалізації творчого потенціалу та саморозвитку. Подібну позицію декларує В. Максимова, яка доводить, що акмеологія – наука про вершини та вищі досягнення в життєдіяльності й розвитку. Тобто науковці декларують спільну позицію стосовно того, що акмеологія націлена на пошук практичних механізмів удосконалення особистості та передбачає надання практичної допомоги в досягненні вершини фізичного, духовного, морального і професійного розвитку. Окрім цього акмеологи акцентують увагу ще й на тому, що таке самовдосконалення має бути безпечним та не нашкодити здоров'ю людини.

У ході вивчення означеного кола питань, було встановлено, що у публікації С. Пальчевського (Пальчевський, 2010, с. 8-10) сформульовано основне завдання акмеології, яка полягає у вивченні та аналізі закономірностей розвитку людини у трьох іпостасях: по-перше, як індивіда у якості складного живого організму; по-друге, особистості, ядром якої виступають відношення людини до різних сторін об'єктивної дійсності; по-третє, як суб'єкту діяльності, що передбачає розуміння фахівця-професіонала, а також закономірності й механізми досягнення у цьому розвитку найбільш оптимального й високого рівня. Тоді як предметом акмеології є закони, закономірні зв'язки між рівнями продуктивності будь-якої перетворювальної діяльності і суб'єктивними та об'єктивними чинниками, які допомагають у самореалізації природних потенціалів особистості до саморуху й досягненню вершин продуктивності і професіоналізму у будь-якому виді перетворювальної діяльності.

Коротко зупинимося на аналізі такої основної категорії, як «акме», якою оперує акмеологія. Зокрема, на думку А. Бодальова (Бодалев, 1995), «акме» – це вищий для кожної людини рівень розвитку його фізичного здоров'я, розуму, почуття, волі, взаємодіючих так, що вона досягає найбільшого результату, проявляючи себе як індивід, особистість і суб'єкт діяльності. Подібне трактування знаходимо й у працях В. Зазикіна (Зазыкин, 1995). На його думку, найбільш поширене визначення «акме» – це досягнення можливої досконалості, максимальної зрілості, вершини, «зоряної години» у розвитку людини (більш розширено – групи, організації, народу, людства).

Науковці переконані у тому, що критерієм емпіричної та концептуальної ідентифікації феномену «акме» є не точка верхнього екстремуму розвитку, тобто

точка переходу від розвитку до регресу, а точка максимально інтенсивного росту і якісного стрибка у цьому розвитку. Звідси випливає, що головні ознаки «акме» – прогресивна спрямованість (конструктивна інтенція) і бурхливість розвитку (динамізм).

Акме, у баченні В. Федорова, передбачає професійну перфектність чи, «як зараз кажуть, – суперовість» (Федоров, 2010, с. 27). Поділяємо позицію науковця у тому, що акме має певні характеристики. До найвагоміших відносять:

- акме – феномен, який існує незалежно від свідомості людини;
- акме – пік професійного зростання;
- акме – семіотичний, символічно-образний багатофункціональний феномен, який передбачає історію професійного становлення;
- акме є образом, практичним шляхом якого є низка практичного вчинків.

Отже, наголосимо на тому, що, з огляду на реалії сьогодення, якість освітніх послуг як універсальна категорія комплексної оцінки діяльності ЗВО повинна розглядатися у контексті акмеології. Саме акмеологія істотно змінює акценти у сфері професійної підготовки майбутніх фахівців, адже головний акцент робиться на розвитку творчих здібностей, особистісних якостей, які сприяють реалізації індивідуальних якостей особистості студента, що здобуває освіту. Без сумніву, акмеологія значуща для підвищення якості вищої освіти, оскільки відкриває перспективи вдосконалення якості знань та вмінь студента й сприяє досягненню акме-вершин під час навчання і націлює на особистісне та професійне самовдосконалення після отримання диплому.

Можна констатувати, що усі студенти будуть суттєво розрізнятися акме-вершинами, на які зможуть піднятися. Звичайно, що не усі можуть констатувати, що досягли суспільного визнання та матимуть суспільно значиме «акме». Вважаємо, що ЗВО повинен готувати не просто дипломованих фахівців, а «Акме-особистість». У нашому розумінні, – це особа, що досягла значних успіхів у професійній кар'єрі, зреалізувала себе як особистість із гідною громадянською позицією; уміє відстоювати власні погляди на основі асертивного підходу, володіє при цьому високими людськими якостями на основі розвинутої соціальної відповідальності.

З огляду на те, що суспільство очікує від майбутніх фахівців, які працюватимуть в соціокультурній сфері креативності, на першому місці нині посідає необхідність дослідження шляхів досягнення студентами «акме» у творчій діяльності. Вважаємо, що майбутній менеджер соціокультурної діяльності повинен уміти креативно мислити, прагнути до успіху й уміти самостійно будувати власну індивідуальну траєкторію особистісно-професійного розвитку. Зазначимо, що пошук оптимальних способів впливу на якість освіти майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності спрямований на впровадження нових педагогічних технологій, оскільки спостерігається неспроможність

традиційної освітньої системи відповідати сучасним соціокультурним умовам підготовки нової генерації фахівців.

У нашій практичній діяльності під час організації освітнього середовища у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка для майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності було враховано, що незалежно від навчальної дисципліни переживання успіху у навчально-пізнавальній діяльності визначають подальшу життєву траєкторію студентів, їхній соціальний статус та досягнення «акме» як в особистісному житті, так і в професійній діяльності. Тобто, організовуючи освітній процес ми прагнули розвивати у майбутніх фахівців прагнення до творчості. Можемо констатувати, що у методичній площині ми використовували те, що акмеологія, головним чином, націлена на виконання одного із провідних завдань сучасної вищої освіти – перехід до творчих проблемних методів навчання, які, як доводять О. Кривонос (Кривонос, 2002) і М. Лазарєв (Лазарєв, 1995), забезпечать формування творчої особистості ще під час навчання у ЗВО.

У психолого-педагогічній площині необхідно зосередити зусилля на формуванні у майбутніх менеджерів прагнення до творчості. Феномен творчості, з точки зору акмеології, є однією із найвагоміших цінностей людства, без яких студент не зможе належним чином сформувати свою ментальність та не зможе розвинути неповторність під час реалізації своїх безпосередніх професійних обов'язків. З методичної площини до уваги було взято поради О. Вознюк та О. Дубасенюк (Вознюк, Дубасенюк, 2009). Зокрема, головний акцент має робитися на формуванні творчості, що базується на таких положеннях:

1. Творчість корелюється із емпатійністю та альтруїзмом, тому необхідно їх системно і цілеспрямовано розвивати.
2. Творчість передбачає вихід за межі рольових установок.
3. Творчості притаманні синергетичні риси, тому творча людина виявляє феномен творчої багатомірності.
4. Творчі особистості здатні знаходити приховані властивості предметів та встановлювати між ними зв'язок.

Виходячи із аналізу напрацювань науковців (Вознюк, 2010; Сіверс, 2008), було враховано, що формування творчості має бути реалізовано на ціннісно-світоглядному, когнітивному, перцептивно-афективному та діяльнісно-поведінковому рівнях.

Так, для розвитку творчості на ціннісно-світоглядному рівні передбачається занурення майбутнього фахівця в ауру «поліваріативного» світогляду, що стимулює толерантність до представників різних ціннісних орієнтацій і відповідає принципів організації соціокультурну діяльність. На цьому рівні значна увага приділяється «пасіонарності» – здатності особи підпорядковувати власне життя та діяльність досягненню ідеальних цілей, навіть

якщо вони не зовсім сприяють задоволенню власних реальних матеріальних потреб. Зокрема, соціабельний аспект пасіонарності формується під час створення ситуації націленості на «віртуальну реальність (на ідеал), коли людина спрямована у майбутнє, коли це поки що неіснуюче (віртуальне) майбутнє постає потужним мотиваційним фактором життєдіяльності людини» (Вознюк, 2010, с. 61).

Статус творчої особистості на когнітивному рівні передбачає розвиток гармонії стосовно конкретно-образної і абстрактно-логічної стратегії переробки отриманої інформації. Тут доцільно брати до уваги Вальдорфську педагогіку та враховувати генетико-методологічні аспекти (Іонова, 1997).

Розвиток творчої особистості на перцептивно-афективному рівні виявляється у поєднанні сенсорних систем (аудіальної, візуальної і кінестетичної). Така задіяність, з точки зору технік нейрон-лінгвістичного програмування (Тарнапольський, 2001) дозволяє активізувати усі перцептивні канали сприйняття, що сприятиме високому рівню суб'єктивності та підвищить результативність освітнього процесу у цілому та формування акме зокрема.

Діяльнісно-поведінковий рівень передбачає розширення рольового спектру діяльності, які виконують студенти. Така діяльність дозволяє майбутнім менеджерам соціокультурної діяльності активно позиціонувати себе відразу у декількох сферах навчально-пізнавальної діяльності та виконувати різні соціальні ролі та при цьому виявляти позитивну активність.

Для практичної діяльності щодо формування творчості на усіх рівнях (ціннісно-світоглядному, когнітивному, перцептивно-афективному та діяльнісно-поведінковому) вагому роль відіграють конкретні методики розвитку акме, що безумовно допомагають здійснювати також і корекцію особистісного розвитку. До найперспективніших відносимо метод евритмії, що передбачає синтез думки і слова; кольору і музики, рухів тіла і душі. Вагомим потенціалом володіють тренінгові технології, використання рольових ігор, самовираження і корекції за допомогою мистецтва, психодрама. Усі названі методики особливо ефективні для організації освітнього процесу майбутніх менеджерів соціокультурної сфери, адже суттєво розширюють рольовий спектр та позитивно впливають на стимулювання майбутніх фахівців до саморозвитку та досягнення найвищої точки розвитку «акме» ще під час навчально-пізнавальної діяльності.

Звернемося до практичного аналізу уявлень про «акме», яке мають студенти спеціальності 028 Менеджмент соціокультурної діяльності. Так, після вивчення студентами навчальної дисципліни «Соціальні основи розвитку особистості», змістовим модулем якої є «Акмеологія», майбутні фахівці суттєво розширили спектр своїх теоретичних знань про акмеологію як наукову дисципліну, розширили горизонти практичних методів особистісного вдосконалення, змогли наповнити поняття «сене життя» практичним змістом. Однак було з'ясовано й те, що навіть у кінці навчання майбутні менеджери соціокультурної діяльності не

чітко уявляють перспективи подальшого особистісного становлення та не бачать реальних шляхів щодо вдосконалення особистісних здобутків.

На семінарських заняттях студенти вчилися ставити близькі й далекі перспективи, планувати особистісні зміни, розробляти акме-програму особистісного та професійного розвитку. Період навчання дозволив випускникам безпосередньо реалізовувати здатність до самовдосконалення. Освітній процес підготовки фахівців свідчить про достатні перспективи для реалізації свого потенціалу, мети, а також досягнення акме в процесі навчання. Вважаємо, що отримавши певну суму теоретичних знань майбутні фахівці отримали змогу усвідомити, що самовдосконалення, яке повинно заздалегідь плануватися, прогнозуватися, дасть їм можливість стати висококваліфікованими фахівцями, досягти певного рівня професійної досконалості, а отже досягнути особистісного та професійного «акме». Вони вже не сподіваються лише на свій життєвий досвід, а шукають можливості отримання адекватного професійного досвіду.

У процесі професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності ми покладаємо великі надії на «акме-мотивацію». Зокрема акме-мотивацію розглядаємо як внутрішню спрямованість особистості на розв'язання акмеологічних задач професійного розвитку та вдосконалення, а також на забезпечення поступального руху в галузі досягнення високого рівня професіоналізму ще під час навчання. Внутрішня мотивація передбачає розвинуту у студентів здатність будувати перспективні варіанти особистісного та професійного розвитку, та при цьому обирати і реалізовувати оптимальні прийоми та технології переходу із одного рівня на більш високий, долаючи при цьому об'єктивні та суб'єктивні перешкоди.

Висновки

Вища освіта повинна у максимальній степені розвивати особистість студента, формувати його «акме» як майбутнього професіонала. Сучасне соціальне замовлення на підготовку фахівця професіонала передбачає підвищені вимоги до його освіти. Сьогоднішньому випускнику повинні бути притаманні прагнення до постійного поповнення знань, здатність самостійно ставити і вирішувати різноманітні завдання професійного характеру, висувати альтернативні рішення та виробляти критерії для відбору найбільш ефективних з них для власного саморозвитку й самовдосконалення. Освітній процес у ЗВО повинен бути спрямований на досягнення «акме» майбутніми менеджерами соціокультурної діяльності на основі активного стимулювання їх до творчої діяльності. Оптимальною науковою дисципліною, яка заохочує майбутніх фахівців до творчості під час організації освітнього процесу у майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності вважаємо акмеологію. На основі узагальнення акмеологічних напрацювань з'ясовано, що формування творчої особистості здійснюється на чотирьох рівнях ціннісно-світоглядному, когнітивному,

перцептивно-афективному та діяльнісно-поведінковому. Саме на основі засад акмеології студент зможе виступати у якості активного «суб'єкта діяльності» та максимально повно реалізувати себе як особистість, що творчо опановує майбутню професію.

Перспективи подальших наших напрацювань будуть зосереджені у площину аналізу стану сформованості акме-потенціалу майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності, а також зупинимось на практичних механізмах впровадження акме-технологій в освітній процес.

Література

Архипова, С. П. (2009). Основи акмеології: навч. посіб.: Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. Черкаси : ЧНУ, 128.

Бодалев, А. А. (1995) О феномене акме и некоторых закономерностях его формирования и развития. *Мир психологии*. №3. С. 113–119.

Вознюк, О. В. (2010). Акме-синергетичний підхід до формування творчої особистості. *Акмеологія в Україні: теорія і практика*. № 1. С. 60–67.

Вознюк, О. В., Дубасенюк О. А. (2009). Цільові орієнтири розвитку особистості у системі освіти: інтегративний підхід: Монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 632.

Гладкова, В. М., Пожарський С. Д. (2007). Основи акмеології: підручник. Львів : Новий Світ-2000, 320.

Зазыкин, В. Г. (1995). Психолого-акмеологические исследования: основные понятия и категории. *Основы общей и прикладной акмеологии*. М. : РАГС / ВА. С. 69–85.

Ионова, Е. Н. (1997). Вальдорфская педагогика : Генетико-методологические аспекты. Харьков: Бизнес-Информ, 300.

Кривonos, О. Б. (2002). Творчість і професійно-творчі уміння спеціаліста. Педагогічні науки. зб. наук. праць. Суми: СумДПУ, С. 285–293.

Лазарев, М. О. (1995). Основи педагогічної творчості: Навч. посіб для педагогічних інститутів. Суми: ВВП «Мрія»-ЛТД, 212.

Пальчевський, С. С. (2008) Акмеологія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Кондор, 398.

Пальчевський, С. С. (2010) Акмеологія – поклик майбутнього. *Акмеологія в Україні: теорія і практика*. №1. С. 7–13.

Сіверс, З. (2008). Феномен творчості як базова складова акмеологічного розвитку особистості. *Освіта і управління*. № 1. С. 47–55.

Тарнапольський, О. Б. (2001). Питання впровадження нейрон-лінгвістичного програмування у викладанні іноземних мов. Педагогіка і психологія. № 1 (30). С. 43–49.

Федоров, В. Д. (2010). Психолінгвістичний ракурс поняття акмеології. *Акмеологія в Україні: теорія і практика*. № 1. С. 27–39.

Яремченко О., Міщенко М. (2000). Політичні уподобання українців як чинник впливу на політичні процеси. *Політична думка*. №1. С. 3–18.

THE ACMEOLOGY'S OPPORTUNITY IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE SOCIO-CULTURAL MANAGERS' ACTIVITIES: METHODOLOGICAL AND PRACTICAL ACCENTS

Svitlana Kalaur, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Social Pedagogy and Social Work Department, Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University, Ternopil, Ukraine, svitlanakalaur@gmail.com

Olga Soroka, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Department of Social Pedagogy and Social Work, Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University, Ternopil, Ukraine, sorokaolga175@gmail.com

Abstract. *The article deals with the essence of acmeology as a scientific discipline. The discipline about achieving the highest level of personal and professional development. It has been found that acmeology aims at finding practical mechanisms for improving one's personality. It provides practical help in reaching the pinnacle of physical, spiritual, moral and professional development for future professionals.*

There are analyzed acmeology and acmeological approach possibilities for improvement of professional training of future managers of socio-cultural activity. There are investigated theoretical and practical issues of acme achievement by students during studying in the higher education institutions.

Acme is considered as the highest point of personal development. It implies reaching the top in human development. There are established main signs of "acme". These include progressive orientation (constructive intention) and turbulent development (dynamism). The article analyzes the acme characteristics. «Acme-personality» is considered as the person who has made significant progress in his/her professional career. Such person who has realized himself/herself as a personality. Such human who has a clear civic stance; is able to defend his/her own views; possesses high human qualities; has a developed social responsibility. The main focus is based on the analysis of the features of the achievement of «acme» peaks. There are highlighted the possibilities of acmeology in stimulating future managers of sociocultural activity to creativity.

It is established that the phenomenon of creativity, in terms of acmeology, is one of the most important values of humanity. Students will not be able to properly shape their mentality and develop uniqueness without creativity.

This process envisages expansion of the role spectrum at different levels. In particular, there are highlighted the features of students' (specialty 028 Management of socio-cultural activity) creativity development at the value-outlook, cognitive, perceptive-affective and activity-behavioral levels.

We have high hopes for «acme-motivation» in the process of professional training of future managers of socio-cultural activities. Training technologies, role-playing games, self-expression through art and psychodrama have a great potential.

Key words: *acmeology; acme; acmeological approach; creativity; levels; managers of socio-cultural activity.*

References

Arkipova, S. P. (2009). Fundamentals of Acmeology: a textbook. Cherkasy: CHNU, 128.

Bodalev, A. A. (1995) On the acme phenomenon and some laws of its formation and development. The world of psychology. Number 3. S. 113–119.

Vozniuk, O. (2010). Acme-synergistic approach to creative personality formation. Acmeology in Ukraine: theory and practice. № 1. P. 60–67.

Voznyuk, O. V, Dubaseniuk O. A (2009). Targets for personal development in the education system: an integrative approach: Monograph. Zhytomyr: View of the ZhDU them. Franco, 632.

Gladkova, V. M, Pozharsky S. D (2007). Fundamentals of acmeology: a textbook. Lviv: New World – 2000, 320.

Zazykin, V. G. (1995). Psychological and acmeological research: basic concepts and categories. Fundamentals of General and Applied Acmeology. M. : RAGS / VA. S. 69–85.

Ionova, E. N. (1997). Waldorf pedagogy: Genetic and methodological aspects. Kharkov: Business Inform, 300.

Krivosos, O. B. (2002). Creativity and professional skills of the specialist. Pedagogical Sciences. Sat. of sciences. wash. Sumy: SSPU, Pp. 285–293.

Lazarev, M. O (1995). Fundamentals of pedagogical creativity: A textbook. Symu: GDP of Mriya-LTD, 212.

Palchevsky, S. S. (2008) Acmeology: A Textbook for Higher Education Students. Kiev: Condor, 398.

Palchevsky, S. S. (2010) Acmeology is the call of the future. Acmeology in Ukraine: theory and practice. №1. Pp. 7–13.

Sievers, Z. (2008). The phenomenon of creativity as a basic component of the acmeological development of the individual. Education and Management. № 1. Pp. 47–55.

Tarnapolskyi, AB (2001). Issues of implementation of neuro-linguistic programming in foreign language teaching. Pedagogy and psychology. No. 1 (30). Pp. 43–49.

Fedorov, V. D. (2010). Psycholinguistic perspective of the concept of acmeology. Acmeology in Ukraine: theory and practice. № 1. Pp. 27–39.

Yaremchenko, O., Mishchenko M. (2000). Political preferences of Ukrainians as a factor influencing political processes. Political thought. №1. Pp. 3–18.